

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

DOMOVINI

Leto IV.

V Ljubljani, dne 22. novembra 1928

47. številka

Kranj in okolica

Če bi se v grobovih zbudili stari kranjski meščani, ki so legli med svetovno vojno ali še prej k večnemu počitku, bi z začudenjem gledali svojo domačo okolico. Dočim je mesto samo ostalo skoro tako kakor je bilo že pred davnimi leti, se je okolica tako spremenila tekom zadnjih let, da bi jo skoraj zamenjali nekdanji ponosni kranjski purgerji.

Tam doli na »Gaštejski gmajni«, ob savskem produ, kjer je večkrat, skoraj vsako leto poplavila Sava, so pasli govedo in drobnico, o prostih popoldnevih pa so se tamkaj podili kranjski študentje, iz katerih so zrasli razni visoki uradniki in drugi ugledni možje. In danes? Že pred kranjsko postajo, ko prične vlak počasi voziti, opaziš iz vagona velikanske stavbe, pokrivajoče vso »gaštajsko gmajno«, iz katerih se dvigajo visoki rdeči dimniki in sicer kar na obeh straneh postaje.

Nu in hvala bogu, da je takol Kam bi šlo naše kmečko ljudstvo, če bi ne bilo tovari? Poljedelstvo donša komaj toliko, da se žive posestniki in njih družine. Kajžarji in njihove družine, posebno iz Strazišča, Smartnega in Bitnja, ki so poprej živeeli od sitarstva, pa bi bili danes brez zaslužka, morali bi s trebuhom za kruhom v daljni svet, ako bi ne bila spremenila kranjska okolica svojega lica. Pa ne samo sitarji, čijih industrija radi manjše vporabe njihovih izdelkov in pa konkurence v sosednjih državah propada, tudi drugi okoličani, posebno ženske, so dobile zaslužek v tovarnah. Sicer zaslužek ni bogve kako velik, ali vendar skromno se le prežive. Upajmo pa, da bodo delodajalci s časom le uvideli in pri ugodnih dohodkih uredili vsaj nekoliko zaslužek svojega zaposleega osebja, da ne bo stradalo.

Zopet drugačno, ali vendar tudi novo lice pa kaže tako zvaní zadnji del Kranja, to je predmestje ob Kokri. Na širokem, prekrasnem, proti planinam se raztezajočem polju, zidajo kranjski trgovci svoje nove, razkošne stanovanjske stavbe. Po cesti vodeči skozi predmestje pa se pomikajo skoraj ves dan z lesom težko natovorjeni vozovi. Vsi prihajajo iz kokrške doline in sicer iz Jezerskega, Kokre in Preddvora, kjer noč in dan grizejo veliki jaremniki ogromne gozdne zaklade. Baš na tej cesti pa je dobila kranjska okolica tudi nekaj novega. Preko globoke kokrške soteske, v čije dnu se peni kristalno čista Kokra, nad velikim jezom, kjer so vpregli hči planin, da goní precejšen del kranjske industrije, so zgradili nov most.

Velik promet, ki se vrši že več let skozi kokrško predmestje in pa brzo drveči avtomobil, so omajali in zrahljali skoraj petdeset let stari železni most. Nastala je nujna potreba novega močnejšega mostu. Že leta 1911. so razmišljali o novi zgradbi. Malo pred sve-

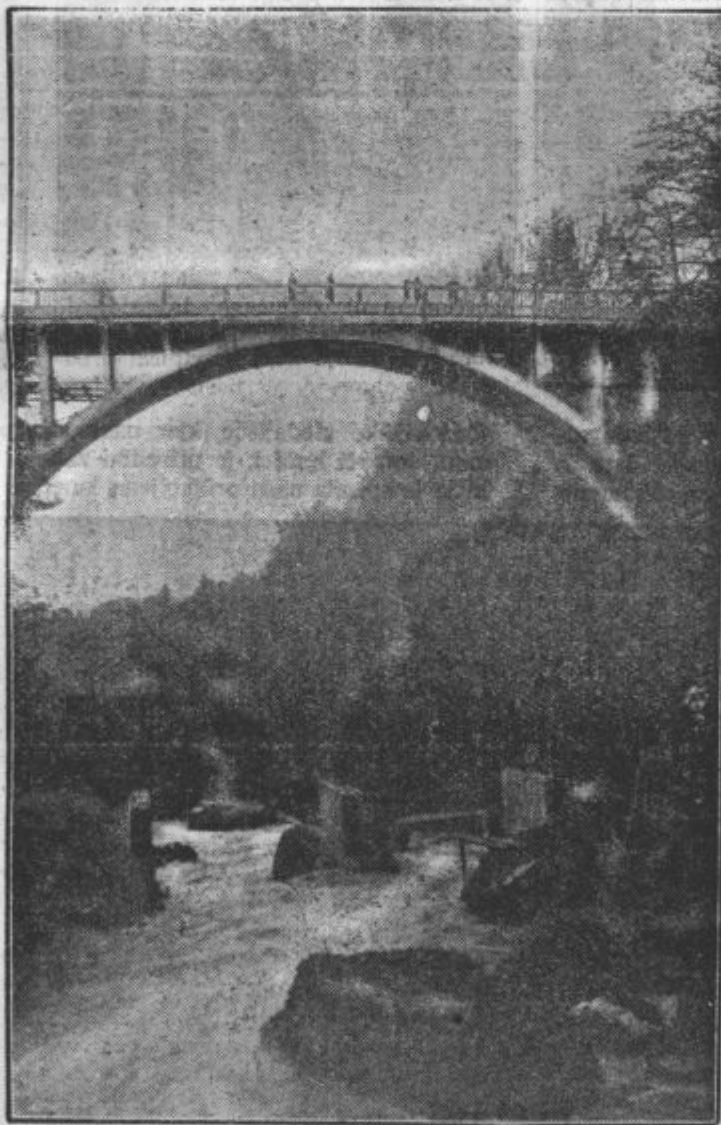
točno vojno je naredil načrt nekí dunajski inženjer, ali do izvedbe pa seveda ni prišlo, kajti vojna je poleg mnogo drugega potrebnega preprečila tudi to delo. Takoj po končani vojni so pričeli misliti na nujno delo, ali šele l. 1925. in sicer na prigovor poslancev, zlasti dr. Žerjava, se je odločila beograjska vlada in naročila nove načrte. Sprejet je bil načrt inženjerja Pavla Miklavca iz Ljubljane. Do gradbe pa ni prišlo, ker ni bilo potrebnega državnega denarja. Šele l. 1928. so bili na rapolago potrebni krediti in gradbena družba Slo-

grad iz Ljubljane je pričela z gradbo. Delo seveda ni bilo lahko. Če pomislimo na izredno višino, skoraj 30 m in pa tudi precejšnjo širino, kakih 40 m, takoj uvidimo, da je bilo treba previdno ravnati, da ni v globčino zropotal pri podiranju stari, 54 ton težki most in prav tako pri gradbi novih obovk. Ali uspelo je delo brez vsake nezgode. Za novo zgradbo so porabili in sicer za oder in opaženje mostu 180 kubičnih m lesa, za betoniranje 1300 kubičnih m gramoz, 35 vagonov cementa in 2 in pol vagona železa. Vsi stroški so znašali 1.481.569 Din in 10 para.

Z delom so zelo hiteli, delali so tudi ponoči, samo da so dogradili most kolikor mogoče hitro in tako olajšali delo voznikom, ki so morali med tem voziti po precej daljši poti. Ker pomožne ceste, po katerih so vozili med gradbo mostu, niso bile primerno težkim tovorom, so le-te zelo trpele.

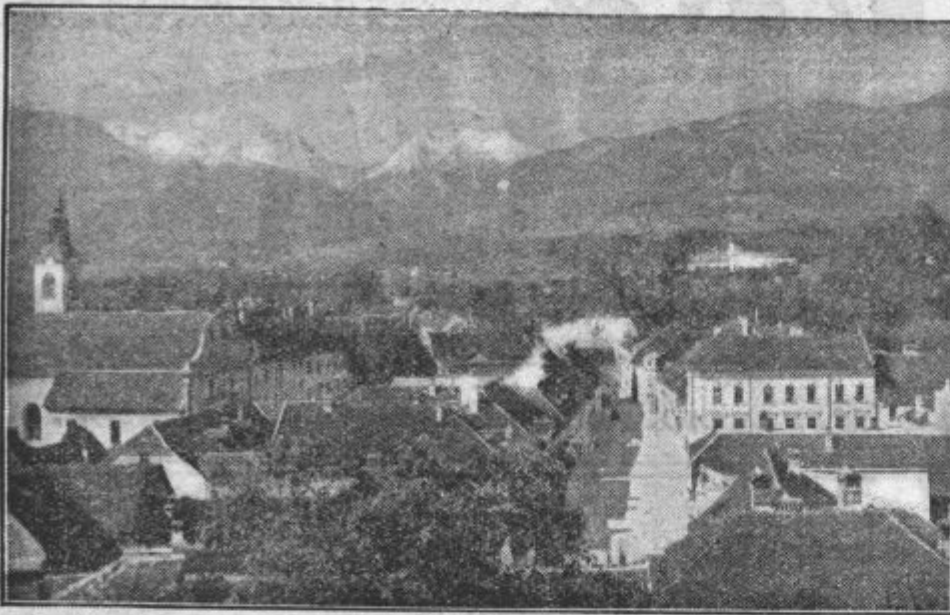
Koncem oktobra je bil most dograjen. Preden pa je bil izročen prometu, so ga seveda temejto preskusili. Gradbena direkcija v Ljubljani je sklicala posebno komisijo strokovnjakov, ki so prisostvovali preizkušnji. Preizkušnja se je vršila s težkim parnim valjarjem in pa s 7 in pol tone natovorjenim tovornim avtomobilom, ki je z veliko brzino zdirjal čez novi most. Na mostu so bili aparati, ki so pokazali, da je most močno zgrajen in tudi primerno prožen, da je izključena vsaka nezgoda. Novi most je tudi glede zunan-

nanje oblike prav okusno zgrajen. Širši kakor je bil stari železni most, tako da se med obojestranskimi hodniki, določenimi za pešce, še prav lahko srečajo težki, pravilno natovorjeni vozovi, kakor tudi avtomobil. Novi most je gotovo ena naših najlepših in pod zelo težkimi okoliščinami izvršenih stavb v bližjekranjski okolici. Le žal, da je pa cesta, ki pelje k mostu, odnosno od mosta, zelo slaba, v takem stanju, da kmažu več ne bo mogoče po njej voziti, kljub temu, da plačujejo podjetniki, čijih blago prevažajo po omenjeni cesti, kakor tudi vozniki, visoke cestne davke. Sedanja popravila, ki se vrše le na posameznih delih, nikakor ne odgovarjajo obilnemu prometu, ki se vrši dan za dnem iz Kokre in okoliških vasic na kolodvor v Kranju. Pa tudi zaradi tujcev je cesta potrebna popravila.

Novi most čez Kokro

Levo: Kamnik s krasno planinsko okolico je zelo privlačen za izletnike kakor tudi za letoviščarje. Ker ima izbornno vodno moč, ki je šele deloma izrabljena, postane lahko središče nove slovenske industrije in obrta

Desno:

Gospa Haringova, članica številnih naprednih društev, je te dni umrla v Črnomlju v starosti 86 let. V Beli Krajini je bila žislana

Čuvarji našega juga. Slovenski orožniki v zasledovalnem oddelku Snovo-Rečkog voda Prizrenske čete 7. land. polka z vodjem narodnikom Ferdom Vihertjem

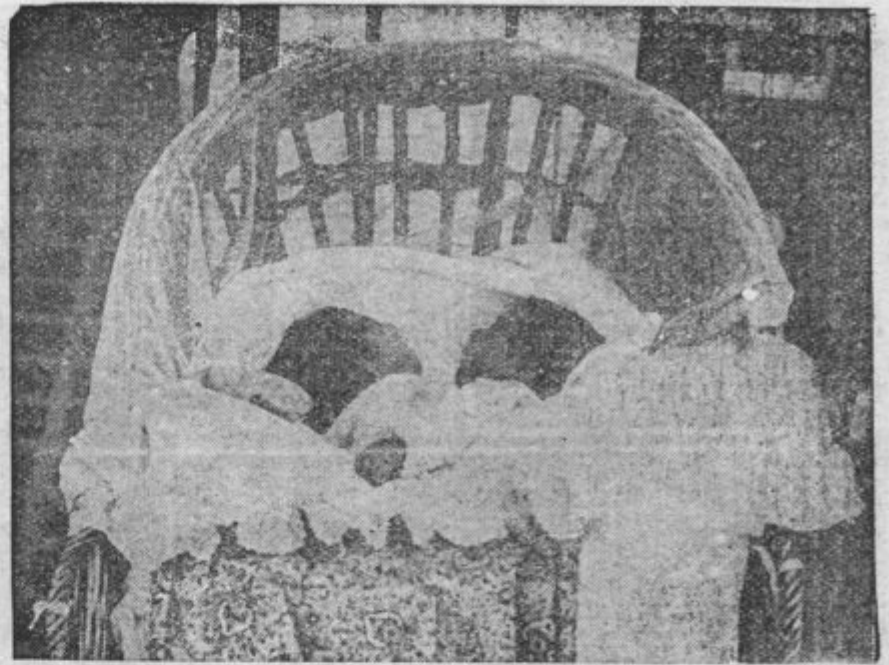
Radovljiško gledališče, kjer nastopajo pod spretnim vodstvom Jake Špicarja sami domači igralci, je pripravilo zadnjo nedeljo lepo igro »Prisega o polnoči«, ki jo je spisala naša priljubljena kmečka pisateljica Manica Komanova.

Novo izvoljeni ameriški prezident Hoover s svojo ženo in zvestim čuvajem. Hoover je zmagal pri predsedniških volitvah v Ameriki z znatno večino. Ker se je izkazal že mnogokrat v življenju za izkušenega in vestnega moža, bo gotovo tudi sedaj izpolnil nade, ki so jih vanj stavili toliki milijoni volilcev.

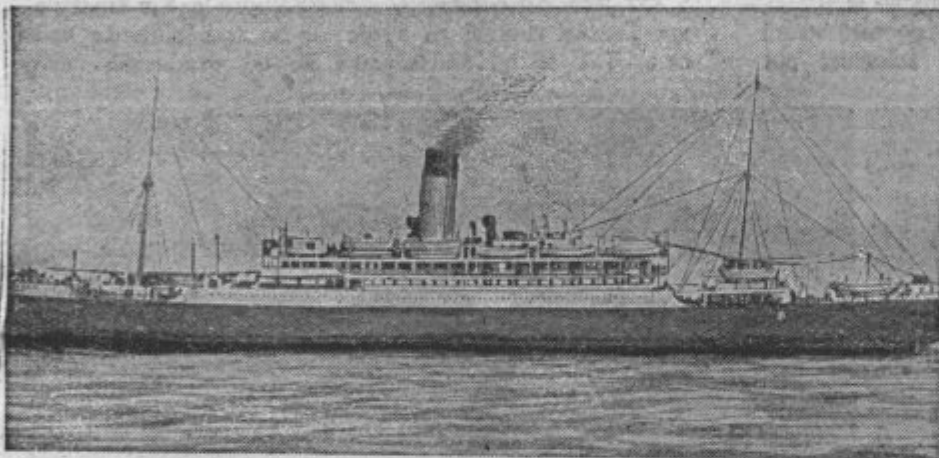
Levo: Maniu, prezident nove rumunske vlade, ki bo razpisal volitve in očistila državo. Nove volitve in z njimi očiščenje države od nerednosti in slabega gospodarstva hoče tudi kmečko demokratska koalicija in njeni voditelji, ki jim načeljuje naš Pribojevič

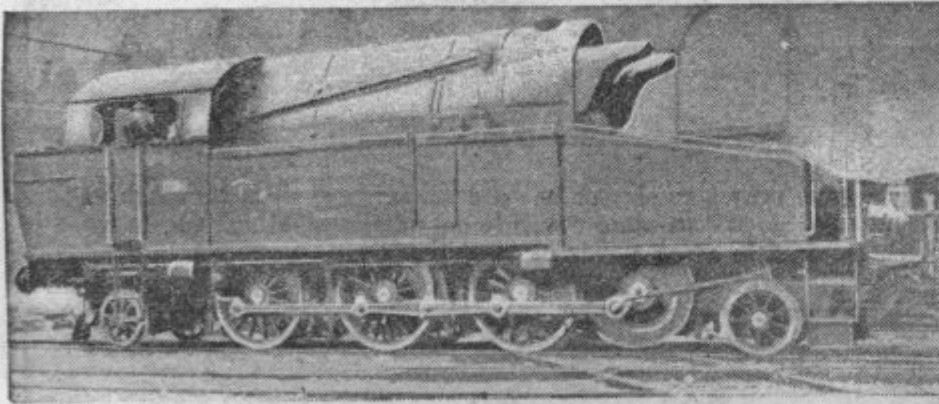

Na trebuhu zraščena dvojčka je rodila neka Angležinja. Nahajata se v bolnici sv. Tomaža, kamor jih hodijo vsak dan ogledovat številni radovedneži

Levo: Smešen možakar. Zagrizeni francoski duhovnik Bethlum kupuje časopisje, ki mu ne ugaja, ter ga v sveti jezi trga vpričo prodajalke časopisov

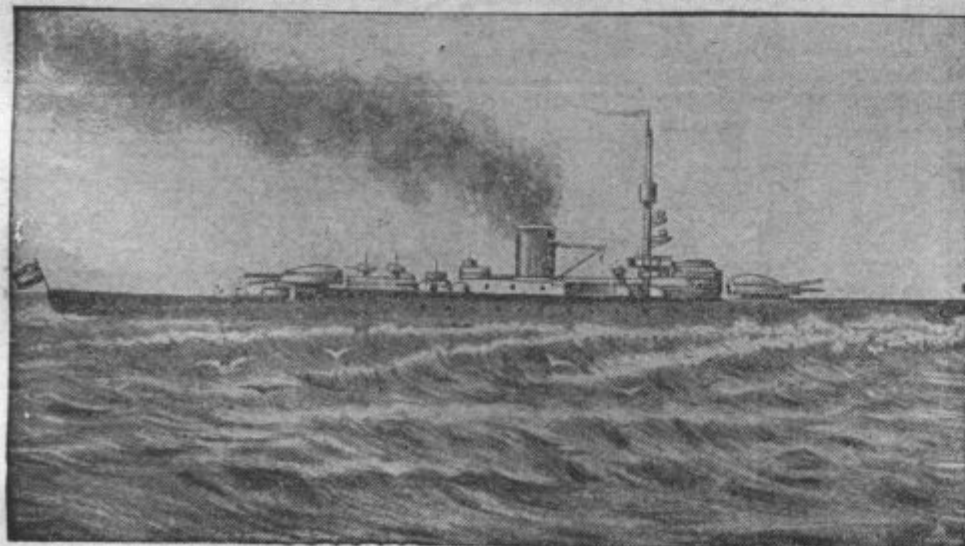
Veliki parnik »Vestris« je postal žrtev viharjev v Oceanu v noči od 11. na 12. november. Na krovu je bilo okoli 350 ljudi, potnikov in posadke. Večina jih je naša grob v hladnih morskih valovih. Parnik je bil že star in za daljšo pot slab

Kakšne lokomotive imajo na Švedskem. Švedska je zelo gorata dežela

Stoip svete liše v Singaporu. Lepa stavbna umetnost

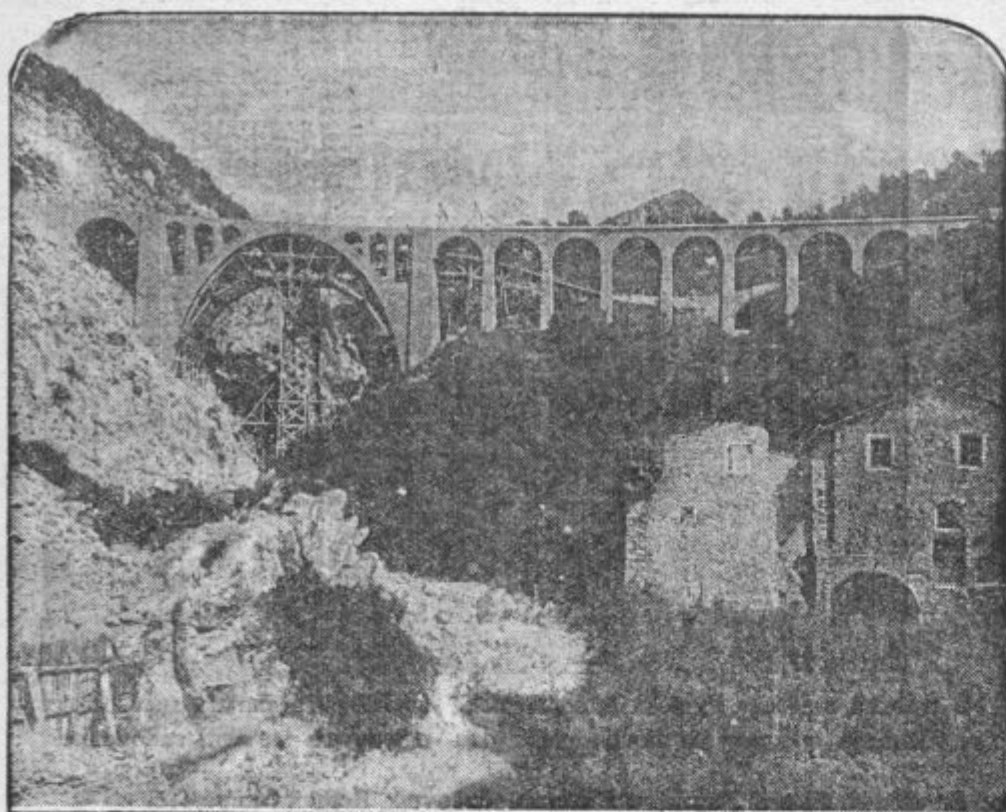

Desno: Londonski župan v uniformi, ki jo je imel pri pojedini, ki so se je udeležili tudi angleški državniki. Tu zopet vidimo, kako so na Angleškem ohranili običaje iz davnih dni

Levo: Nemška oklopna križarka A, zaradi katere so nastali v nemškem parlamentu razdori Zgraditvi ladje, ki naj služi za obrambo in bo najmodernejša oborožena, so se protivili nemški socialisti

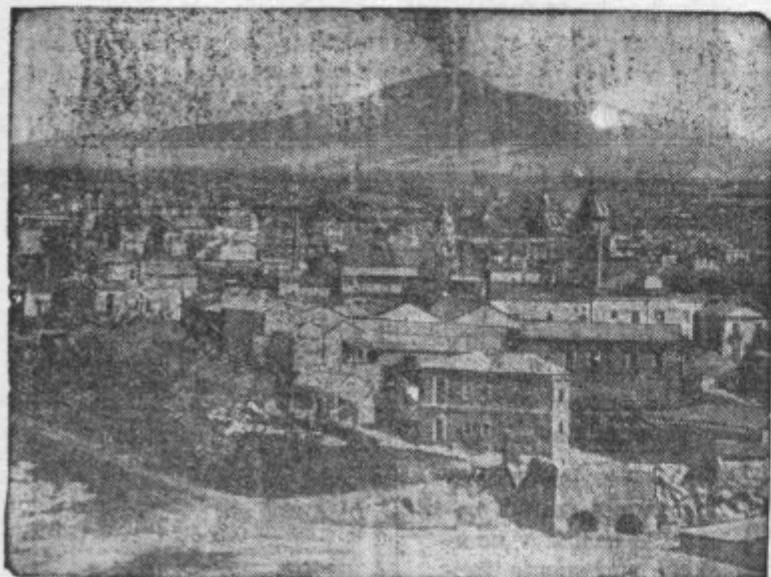
Veliki viadukti (zidani mostovi) na novi železniški progi med Francijo in Italijo. Ti mostovi, ki predstavljajo lepo gradbeno delo, se nahajajo na francoski strani. Gradbena tehnika zveže tudi najglobokejše prepada in utira železnici pot

S kakšnimi pripomočki si ženska kodra lase in krasi glavo. Ženska pretrpi za svojo lepoto tudi najhujše bolečine. Tak je bil ženski spol že od pradavnih časov

Kako si pomagajo nesrečniki, ki nimajo rok. Uporabljajo noge in sicer prav tako spretno kakor drugi srečnejši roke. Na slikah vidimo kako nesrečnik prižiga cigareto in piše pismo s pomočjo noge. Tako spretno pa more doseči le oni nesrečnež, ki ima mnogo trdne volje in železne vztrajnosti in pa že prirojene gibčnosti. Brez teh lastnosti še zdrav človek ne uspe, kaj šele tak nesrečnik brez udov

Catania ob vznožju ognjenika Etna v Italiji, kjer so občutili pred nekaj dnevi močne potresne sunka. Etna še vedno deluje. Desno: Gala kočija angleškega kralja, s katero se pelje zvest običajem svojih prednikov vsakokrat k otvoritvi zbornice

